

Stichting Oorkaan

Geadviseerd subsidiebedrag: € 845.000

Gevraagd subsidiebedrag: € 845.000

Over de instelling

Stichting Oorkaan (hierna: Oorkaan), podiumkunsten, jeugdpodiumkunsten, Amsterdam

Oorkaan maakt theatrale concerten voor publiek vanaf 4 jaar. Kenmerkend is een breed palet aan instrumenten en muziekstijlen. De instelling heeft een eigen Oorkaan Ensemble en werkt daarnaast samen met gastensembles en orkesten. Onder leiding van de artistiek directeur werkt de instelling met de Oorkaan Methode, een werkwijze waarbij musici worden opgeleid tot theatrale performers. Zij spelen de muziek altijd uit het hoofd en brengen het met fysiek, woordeloos spel over op de jonge doelgroep. Talentontwikkeling is een belangrijke pijler. Oorkaan speelt in concertgebouwen, op scholen, in bibliotheken en buurthuizen in de eigen stad, landelijk en internationaal.

Subsidieadvies

De aanvraag voldoet aan de eisen als bedoeld in artikel 3.27 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

De Raad voor Cultuur (hierna: raad) adviseert Stichting Oorkaan een subsidiebedrag toe te kennen van € 845.000.

Beoordeling

Artistieke/inhoudelijke kwaliteit van de kernactiviteiten

Oorkaan heeft in de subsidieperiode 2021 - 2024 haar ambities om een eigen ensemble te formeren waargemaakt en daarmee een sterke artistieke ontwikkeling doorgemaakt. Het speelplezier spatte ervan af.

De instelling heeft een goed geschreven plan voor de subsidieperiode 2025 - 2028 ingediend, waarin met name de zelfreflectie valt te prijzen. De lezer wordt meegenomen in de ambities van het gezelschap en het plan geeft blijk van kwaliteit en inzicht. Oorkaan draagt op verschillende manieren bij aan genre-ontwikkeling: door diverse muziekstijlen op te nemen in haar producties (oud en hedendaags, afkomstig uit alle delen van de wereld), door een grote verscheidenheid aan muzikanten en muziekgroepen uit te nodigen (wat een groter publieksbereik tot gevolg kan hebben) en doordat de Oorkaan-methode via musici doorsijpelt naar andere gezelschappen. Ze is internationaal veelgevraagd en fungeert daarmee tevens als ambassadeur voor de Nederlandse jeugdmuziek.

Ze maakt helder duidelijk op welke vier pijlers ze zich de komende periode zal richten: verbinden, ontwikkelen, spelen en maken. De raad vindt het sterk dat Oorkaan hier uitgewerkte doelen aan koppelt, waaronder het zoeken naar musici die andere instrumenten bespelen dan de klassieke West-Europese en die getraind willen worden in de Oorkaan-methode.

De raad is positief over deze methode. Hij vindt het een meerwaarde dat muzikanten zonder bladmuziek spelen en met dans- en mimelessen worden getraind in hun podiumprésence. De theatraliteit maakt de muziek minder heilig, waarmee de zeggingskracht voor het jonge publiek wordt vergroot. Ook waardeert hij de hoge kwaliteit van het Oorkaan Ensemble en de keuze voor een ongewone bezetting van instrumenten. Wel vindt hij het aantal nieuwe producties die het eigen ensemble de komende periode gaat maken aan de lage kant: van de tien nieuwe producties zijn er slechts drie met het Oorkaan Ensemble.

Voor de overige voorstellingen nodigt Oorkaan (internationale) gastensembles uit met een grote variëteit aan muziekstijlen en instrumenten. De instelling laat nog onbenoemd hoe de voorstellingen eruit komen te zien, doordat zij geen thema's maar muziekstijlen beschrijft. De partituur heeft de hoofdrol. De raad kijkt onder meer uit naar de jeugdopera 'Elektrische Fische' in coproductie met Staatsoper Wien en Jeunesse, en naar de productie voor de grote concertzaal waarin het Oorkaan Ensemble samen met gasten een ensemble van maar liefst dertien musici vormt. Hij is positief over de gekozen regisseurs en voorgenomen samenwerkingen, waaronder met de Toneelmakerij. De raad vindt coproduceren met theater een interessante verbreding van de activiteiten.

De raad is positief over het werken met jonge musici en de inzet op talentontwikkeling. Oorkaan volgt de vakopleidingen nauwgezet en geeft er les. In het bijzonder is de raad onder de indruk van de internationale samenwerking die de instelling aangaat op het gebied van talentontwikkeling. Zo vormt Oorkaan samen met Jeunesse Wien en het Weens conservatorium de Jeunesse-Oorkaan-Academy, waarin jaarlijks vier ensembles en vier makers in Oostenrijk masterclasses krijgen van Oorkaan-trainers. In de komende periode wil Oorkaan dit uitbreiden met Nederlandse residenties en speelplekken. Wel is het de vraag hoeveel ruimte de musici krijgen voor eigen artistiek onderzoek; hun ontwikkeling is sterk gekaderd door de Oorkaan-methode.

Maatschappelijke betekenis

Oorkaan brengt muziek op een toegankelijke wijze naar een jong publiek en slaagt daar zeer goed in. Hieruit spreekt haar voornaamste maatschappelijke betekenis. De instelling biedt in subsidieperiode 2025 -2028 een breed aanbod aan schoolgebonden activiteiten en brengt daarmee een groot aantal kinderen in aanraking met diverse muziekstijlen, gespeeld in een concertzaal. Dit verheugt de raad. De instelling wil het vmbo en het speciaal onderwijs gaan bereiken, maar de

raad zet vraagtekens bij de manier waarop ze dit wil aanpakken. Een bestaande productie voor de bovenbouw van het primair onderwijs omvormen naar het vmbo vindt hij geen overtuigende werkwijze. Deze doelgroepen en hun behoeften verschillen aanzienlijk van elkaar. De raad waardeert het dat Oorkaan de behoeften van de verschillende doelgroepen wil gaan onderzoeken, maar hoe ze dit wil gaan doen is in de aanvraag matig uitgewerkt.

De differentiatie in drie soorten schoolpakketten is interessant. De raad hoopt dat de instelling scholen kan verleiden het grootste pakket te nemen. De workshop 'Hoorspelen in de Klas', die deel uitmaakt van dit pakket, biedt een mooie stimulans aan de verbeeldingskracht van kinderen. Het is vernieuwend om dit aan kleuters aan te bieden. Uit het plan blijkt niet of Oorkaan dit pakket ook kan realiseren buiten Amsterdam. De toegankelijkheid zou ook kunnen worden vergroot door de educatie niet alleen te richten op de kunst van het musiceren, maar tevens op maatschappelijke impact.

Oorkaan heeft een goed bereik in verschillende Amsterdamse wijken. Ze heeft Podium Mozaïek als thuisbasis en de raad ziet dat Oorkaan muziek met succes aan de buurt koppelt. Ook interessant is het plan om twee voorstellingen in de wijk te maken met talent dat de instelling nog niet kent. Oorkaan wil kansengelijkheid bevorderen en zoekt daarvoor sterke samenwerkingen met diverse Amsterdamse culturele partners. Uit de plannen blijkt echter nog weinig samenwerking met maatschappelijke partijen, afgezien van het onderwijs. Hier laat de instelling kansen liggen.

Oorkaan beschrijft uitgebreid hoe ze haar diversiteitsbeleid vormgeeft. Ze werkt met musici met verschillende culturele achtergronden en muziekstijlen, waardoor de samenstelling van het programma aansprekend is voor een divers publiek. De raad waardeert het dat de instelling wil bijdragen aan een inclusieve en diverse muzieksector door aan kansengelijkheid voor jonge muzikanten te werken. Ook wil ze haar Kinderraad in periode 2025 - 2028 versterken met kinderen met een diversiteit in gender, leeftijd, culturele en sociaaleconomische achtergrond, zodat zij een brede afspiegeling van de doelgroep vormen. Ze beschrijft voldoende hoe het beleid is vormgegeven om diversiteit onder personeel/medewerkers te bevorderen.

De instelling gaat in de aanvraag voldoende in op de toepassing van de kernwaarden van de Fair Practice Code. Ook gaat ze voldoende in op sociale veiligheid. Het beleid ten aanzien van sociale veiligheid wordt geborgd door onafhankelijke interne en externe vertrouwenspersonen en door met regelmaat te wijzen op Mores. Op afspraken over eerlijke beloning wordt in de aanvraag uitgebreid ingegaan. Oorkaan volgt de cao Toneel en Dans. Voor de musici van het Oorkaan Ensemble wil zij echter per 2025 de cao Muziekensembles gaan

volgen. Het blijft onduidelijk wat daarvoor de overwegingen zijn. De instelling neemt deel aan regelingen van het Sociaal Fonds Podiumkunsten.

Toegankelijkheid

Oorkaan wil in subsidieperiode 2025 - 2028 een groot publiek bereiken, in de eigen regio maar ook dankzij een goede landelijke spreiding. Als een van de weinige jeugdpodiumkunstinstellingen speelt Oorkaan ook in Zeeland, Drenthe en Flevoland. De ambities om door het hele land te spelen zijn goed; tachtig van de negentig vrije voorstellingen per jaar worden gespreid door het land gespeeld.

De raad is positief over de light-productie die past in twee koffers. Een nieuwe maker maakt met twee musici een toerende voorstelling die eenvoudig in kerkjes, bibliotheken, gymzalen en parken kan worden gespeeld. Hierdoor wordt het publieksbereik van Oorkaan verbreed.

Het vinden van nieuw publiek vormt naar eigen zeggen van de instelling een uitdaging. De raad waardeert de inhoudelijke (denk)stappen die Oorkaan op dit gebied heeft gezet en is positief over de ambities en de mooie programma's, maar kritisch over de haalbaarheid van de beschreven ambities. Het spelen op festivals buiten Amsterdam, zoals Klaterklanken in Gelderland, Utrecht, Noord-Holland en Overijssel of met de KinderKaravaan in Gelderland, kan bijdragen aan nieuw publiek, maar deze vinden alle slechts plaats in de zomervakantie. Wat de instelling op dit gebied verder onderneemt blijft de raad onduidelijk. Het publieksbeleid kan sterker en pro-actiever, het ontbreekt nog aan een doordachte visie op het bereiken en behouden van nieuwe doelgroepen. De samenwerking met Rianne Meboer van de Theaterstraat kan lokaal een goede ingang bieden.

Het uitsluiten van online kanalen voor jongeren is een gemiste kans: Oorkaan heeft gezien haar genre en de aantrekkelijke theatrale Oorkaan-methode alles in huis om interessante content voor jongeren te maken.

Internationaal is Oorkaan veelgevraagd. Ze won meerdere internationale prijzen voor beste muziekproducties voor kinderen, waaronder de YAMawards en de Junge Ohren Preis. Ook heeft de instelling sterke samenwerkingspartners, waaronder de Elbphilharmonie in Hamburg. De raad is onder de indruk van de internationale speellijst. Internationale uitwisseling draagt bij aan de ontwikkeling van de instelling en aan talentontwikkeling in Nederland.

Bedrijfsmatige gezondheid

Op basis van de kengetallen (liquiditeit, solvabiliteit en weerstandsvermogen) in de jaarrekening 2022 constateert de raad dat de instelling financieel gezond is. Oorkaan beschrijft dat het moeilijker is om de begroting sluitend te krijgen door de druk op uitkoopsommen voor jeugdproducties, die niet meestijgen met de kosten. Het werven bij particulieren en bedrijven blijft naar eigen zeggen lastig.

De instelling licht de toepassing van de meeste principes van de Governance Code Cultuur goed toe. De raad had echter wel graag gelezen wat de verantwoordelijkheden van het bestuur zijn en hoe zij de toekomstige raad van toekomst inricht en de onafhankelijkheid en deskundigheid daarvan gaat borgen. De raad hecht eraan dat de instelling genoemde punten in het eerstvolgende jaarverslag verder heeft uitgewerkt.

Geografische spreiding

Oorkaan is gevestigd in Amsterdam. Binnen de categorie Jeugdpodiumkunsten zijn er meer aanvragers dan beschikbare plekken. Een goede geografische spreiding kan worden gerealiseerd op basis van afweging van de vestigingsplaats van de aanvragers.